

ISAP 2 - Financial Analysis of Social Security Programs

1. כללי

1.1.1 מטרה

1.1.1.1. לספק הכוונה מקצועית ל**אקטוארים** שמבצעים **ניתוחים פיננסיים** של **תוכניות ביטוח לאומי** או שבוחנים או מייעצים באשר לנ"ל או שנותנים **חוות דעת** על ניתוחים כאלה, כדי לתת ביטחון ל**משתמשים מיועדים** ש:

- **השירותים האקטואריים** מבוצעים במקצועיות ובזהירות הולמת.
- התוצאות הן רלוונטיות לצורכיהם, מוצגות בברור ובאופן מובן והן מושלמות.
- קיים גילוי נאות מתאים של ההנחות והמתודולוגיה (לרבות **מודלים** וטכניקות ל**מודלים**) שבהן נעשה שימוש.

1.2. היקף – ISAP זה חל על אקטוארים כאשר הם מבצעים, בוחנים, מייעצים או נותנים **חוות דעת** על **ניתוחים פיננסיים**¹ של **תוכניות ביטוח לאומי**.

1.3. ציות – ייתכן **שאקטואר** לא יעמוד בהנחיות ISAP זה, אך יציית לו כאשר:

- 1.3.1. מציינת לדרישות **חוק** שנוגדות ל-ISAP זה.
- 1.3.2. מציינת לדרישות הקוד להתנהגות מקצועית שחלות על **העבודה** וסותרות את ISAP זה.
- 1.3.3. סוטה מהנחיות ISAP זה ומספק בכל **דוח** הצהרה מתאימה באשר לאופי, ההצדקה וההשפעה של הסטייה האמורה.

2. נוהגים מתאימים

2.1. התחשבות בכל המאפיינים הרלוונטיים של **תוכנית הביטוח הלאומי** ושל **החוק** – על

האקטואר לשקול את המאפיינים הרלוונטיים של **תוכנית הביטוח הלאומי**, המדיניות והמטרות המוצהרות של **הישות** נותנת חסות וה**חוק** הקיים, ככל שהמידע קיים וזמין לו. נוסף לכך, על **האקטואר** להביא בחשבון נוהג מבוסס (ככל שרלוונטי), בהיעדר **חוק** באשר להטבות שמסופקת על ידי **תוכנית הביטוח הלאומי** או באשר לאמצעים פיננסיים (לדוגמה, הבסיס להצמדה העתידית של הטבות פנסיה).

¹ על פי ההקדמה של ISAP 2, לעתים קרובות ניתוחים פיננסיים נקראים – 'הערכות'.

2.2. נתונים

על האקטואר לשקול אילו נתונים נדרשים. ייתכן והנתונים יכללו:

- a. סטטיסטיקות לאומיות או אזוריות על פוריות, תמותה, תחלואה והגירה. (אם נתונים לאומיים או אזוריים אינם זמינים, ייתכן ועל האקטואר לשקול מידע עבור אזור גיאוגרפי רחב יותר או שיהיה עליו לסמוך על סטטיסטיקות רלוונטיות ומהימנות של ארגונים בין-לאומיים).
- b. סטטוס דמוגרפי וניסיון תוכנית הביטוח הלאומי.
- c. ניסיון כלכלי, תנאי שוק העבודה, ואינפלציה.
- d. מאפיינים פיננסיים של תוכנית הביטוח הלאומי לרבות הפקדות, תשואות השקעיות ונדילות נכסים.
- e. הטבות תוכנית הביטוח הלאומי או תביעות עליה.
- f. המספר והניסיון של קטגוריות שונות של התורמים לתוכנית הביטוח הלאומי והמוטבים שלה.
- g. משכורות מכוסות ונקודות זכות בגין שירות עבר.
- h. מפקדי אוכלוסין וכדומה שמכסים, לדוגמה, סטטיסטיקות משפחתיות.

2.3. הנחות – אם הן נקבעות על ידי האקטואר, יש להשתמש בהנחות ניטרליות כדי להימנע

מסטייה צפויה מהותית כלפי מעלה או כלפי מטה בתחזית הניסיון העתידי של תוכנית הביטוח הלאומי.

- 2.3.1. יש לשקול ניתוח של ניסיון העבר כדי לקבוע הנחות צופות עתיד.
- 2.3.2. יש לבחור הנחות שנותנות ביטוי לטווח הזמן של הניתוח (ייתכן 75 שנים או יותר).
- 2.3.3. יש לשקול כל מנגנון איזון אוטומטי שקיים.
- 2.3.4. ייתכן ולא קיימים נתונים אמנים עבור תוכנית ביטוח לאומי חדשה, או עבור הטבות חדשות של תוכנית ביטוח לאומי קיימת. כדי לקבוע הנחות במקרים כאלה, ייתכן שהאקטואר:

- a. יחקור את מאפייני הסיכונים עבור האוכלוסייה המכוסה הפוטנציאלית.
 - b. ישקול ניסיון חיצוני רלוונטי, כולל ניסיון בתוכניות ביטוח לאומי אחרות או ניסיון במדינות אחרות.
 - c. ישתמש כראוי בתחליפים או בערכי ברירת מחדל סבירים.
- 2.3.5. אם האקטואר משתמש בהנחות שכוללות מרווחים, עליו לגלות בדוח את הבסיס ואת ההצדקה למרווחים האמורים, ואת הקשר בין התוצאה עם ההנחות שכוללות מרווחים לבין התוצאה עם הנחות ניטרליות.

2.3.6. עליו לשקול האם לכלול בניתוח תחזיות שמתבססות על סטים אחרים של הנחות: כמו אלה שיגרמו לעלויות חזויות גבוהות וכמו אלה שיגרמו לעלויות חזויות נמוכות, כאשר תחזיות כאלו יעזרו בניתוח חוסר הוודאות של התחזיות ובתקשור הסטטוס הפיננסי של [תוכנית הביטוח הלאומי](#).

2.4. עקביות עם שיטת המימון – על [האקטואר](#) להשתמש במתודולוגיה עקבית עם שיטת המימון של [תוכנית הביטוח הלאומי](#).

2.4.1. [לתוכניות ביטוח לאומי](#) שממומנות מראש באופן חלקי או ממומנות לפי שיטת pay-as-you-go, יש להשתמש במתודולוגיה של 'קבוצה פתוחה', לפיה מביאים בחשבון הפקדות והטבות עבור משתתפים קיימים ועתידיים [בתוכנית ביטוח לאומי](#).

2.4.2. [לתוכניות ביטוח לאומי](#) שממומנות מראש באופן מלא (קרי: הכוונה היא שהתחייבויות צבורות ימומנו במהלך שנות העבודה של משתתפים קיימים) יש להשתמש במתודולוגיה של 'קבוצה סגורה', לפיה מתייחסים למשתתפים קיימים בלבד, כולל או לא כולל זכויות שייצברו בעתיד.

אולם, אם לפי דעתו של [האקטואר](#), גישה אחרת היא ראויה יותר, אז יש להשתמש בה ולהצדיק אותה [בדוח](#). אם מתודולוגיה מסוימת מוכתבת [בחוק](#) – על [האקטואר](#) לתקשר עובדה זו.

2.5. סקר עמיתים בלתי תלוי – לעיתים קרובות, [ניתוח פיננסי](#) כפוף לבחינה על ידי מומחה בלתי תלוי.

2.5.1. ייתכן שהבחינה תתייחס לעניינים הבאים:

- a. האם ההנחות נמצאות בטווח סביר.
- b. האם תוצאות [הניתוח הפיננסי](#) נמצאות בטווח סביר.
- c. היבטים אחרים של [הניתוח הפיננסי](#).

2.5.2. מומחה בלתי תלוי:

- a. לא היה מעורב ב**עבודה** הנבחנת.
- b. לא מועסק על ידי **הגורם המעסיק**² או על ידי ארגונים שנותנים לו חסות (אא"כ המבקר נכנס לחוזה כדי לבצע את הבחינה).

2.5.3. על [האקטואר](#) שהכין את [הניתוח הפיננסי](#), לשתף פעולה עם המבקר בהספקת מידע מבוקש, ולהיות זמין לשוחח עם המבקר על [נתונים](#), מתודולוגיה, הנחות וכו'.

2.6. הנחות ומתודולוגיה דרושות על פי חוק – על [האקטואר](#) לפעול לפי סעיף 2.8 של ISAP

² הגורם המעסיק: הגורם הבכיר האחראי שמפעיל את מי שמספק [שירותים אקטואריים](#). בדרך כלל הוא [הלקוח](#) או המעסיק של [האקטואר](#).

3. תקשורת האקטואר

3.1. דוח על ניתוח פיננסי

3.1.1. על האקטואר לתקשר את התוצאות של כל ניתוח פיננסי בדוח כשהוא:

- a. כולל מספיק מידע כדי לאפשר החלטות נבונות.
 - b. מגלה את הלקוח, את מטרת הניתוח הפיננסי ואת ההנחיות שניתנות לאקטואר.
 - c. מציג את האופי ואת התזמון של התזרימים המזומנים העתידיים המכומתים.
 - d. מצהיר על האופי והמשמעות של סיכונים מהותיים שעומדים בפני תוכנית הביטוח הלאומי.
 - e. מסביר את הגישה לסיכונים.
 - f. מצביע על האופי וההיקף של כל אי-ודאות מהותית במידע שנכלל בדוח.
 - g. מצביע על רגישות הניתוח לוריאציות בהנחות מפתחות ובמתודולוגיה.
- 3.1.2. ייתכן שהאקטואר ישתמש במספר אמצעים שונים להצגת התוצאות כולל:

- a. תחזיות תזרים מזומנים ופוזיציות סופיות.
 - b. תזרימים מזומנים מהוונים.
 - c. שיעורי הפקדות נדרשים לקימות תוכנית הביטוח הלאומי.
- 3.1.3. סעיף זה מתייחס ספציפית לדוחות על הסטטוס הכספי החזוי של תוכנית ביטוח

לאומי. על האקטואר לכלול את כל המידע הבא, לכל הפחות:

- a. תיאור התנאים הרלוונטיים של תוכנית הביטוח הלאומי.
- b. תאריכים מפתחים:
 - תאריך ההערכה.
 - תאריך הדוח.
 - תאריך שמציין כי עד אז הובא בחשבון כל מידע רלוונטי (ככל ששונה מתאריך הדוח).
- c. מתודולוגיה, נתונים, והנחות.
- d. תוצאות וממצאים.
- e. ניתוח התוצאות.
- f. חוות דעת.

3.1.4. על האקטואר לכלול בדוח הצהרה פורמלית, שהדוח הוכן ושחוות הדעת ניתנת,

בהתאם לנוהג מקצועי מקומי רלוונטי או בהתאם ל- ISAP זה.

3.2. חוות דעת – על האקטואר לספק חוות דעת על משימתו:

3.2.1. אלא אם כן חל סעיף 3.2.3 להלן, [חוות הדעת](#) תצהיר באיזו מידה מתקיימים או

לא מתקיימים כל אלה:

a. [הנתונים](#) הם מספיקים ומהימנים.

b. ההנחות הן סבירות ומתאימות.

c. המתודולוגיה היא מתאימה ועקבית עם [נוהג אקטוארי מקובל](#).

3.2.2. אלא אם כן חל סעיף 3.2.3 להלן, [חוות הדעת](#) תכלול הצהרה באשר למידה שבה

[תוכנית הביטוח הלאומי](#) היא בר-תקיימא מבחינה כספית לאורך תקופת התחזיות

שבהן השתמשו ל**ניתוח הפיננסי**.

3.2.3. ייתכן שה**אקטואר** יענה על שאלות באשר לניתוח פיננסי קיים של [תוכניות ביטוח](#)

[לאומי](#). אם כן, היקף [חוות הדעת](#) (בייחוד מה לא כלול) יבוטא בברור ובאופן שקשור

לשאלה.

נספח – ניתן לצורכי אינפורמציה ואינו חלק מה-ISAP